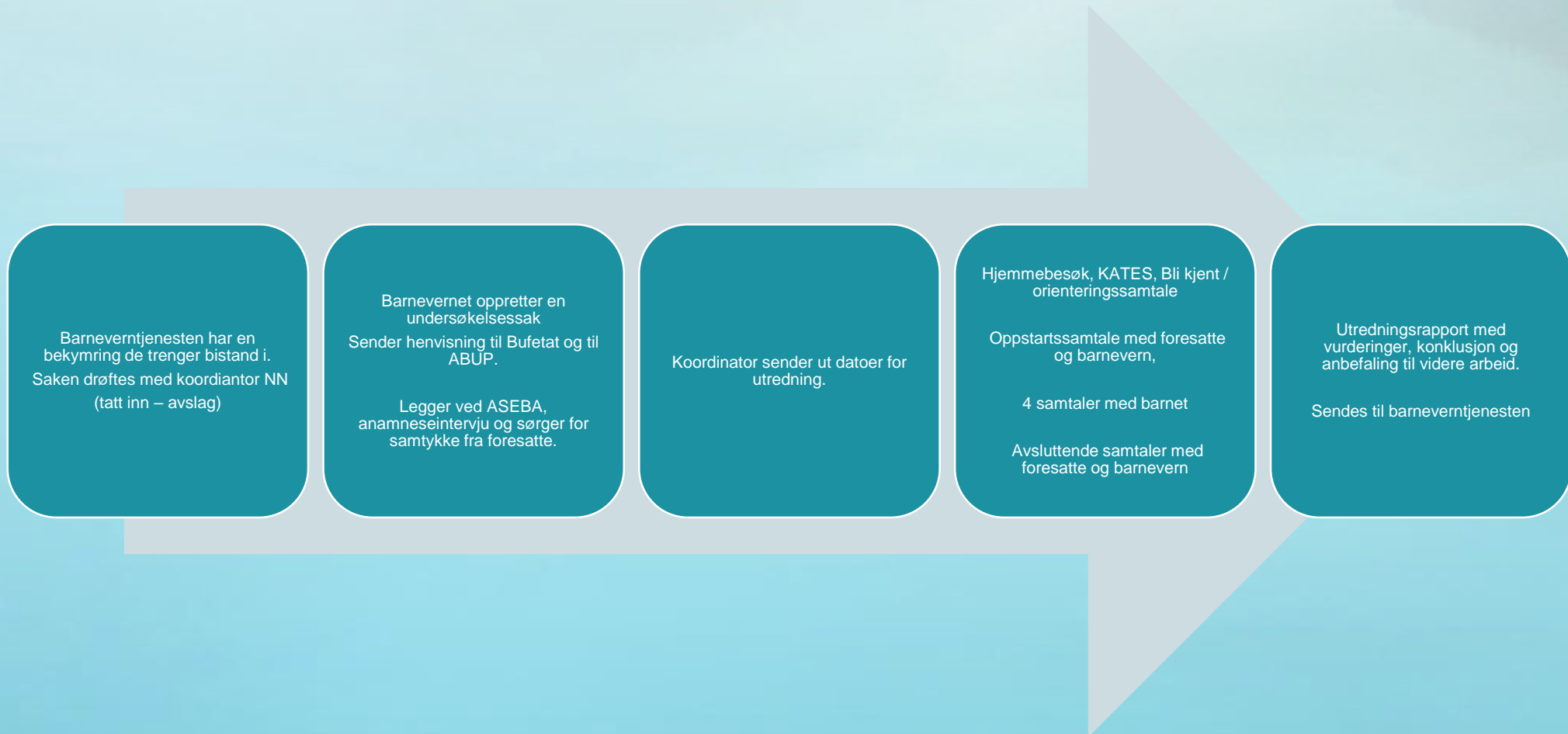

Tverrsektorielt og tverretatlig utredningsteam ved mistanker om overgrep mot barn

– et samarbeidstiltak i Agder

Utredningsforløpet har en oppstartsdato og en avslutningsdato. I snitt ca 2,5 uker pr sak.

SSA – saker

- Bakgrunn team-medlemmer:
 - Alle har lang erfaring fra barnevern og eller psykiatri /ABUP
 - Alle har ulike tilleggsutdanninger innenfor traumefeltet
 - DCM – utdanning
 - Erasor og Asap – kurs
 - KroppKunn og SexKunn – kurs (utviklingshemmede)
 - AIM Basic Awareness-kurs, AIM 2 (høsten 2019)
- Vi jobber tverrfaglig og tverretatlig i alle saker.
 - Vi bistår barneverntjenesten med å forsøke å få belyst SSA-saker
- Vest – Agder
 - I alt 15 saker i 2018. 8 SSA – saker (3 gutter og 5 jenter). Alder 7 – 10 år
 - I alt 6 barn i 2019. 3 SSA saker (3 gutter)

Erfaring med SSA – saker (Vest Agder- teamet)

- Bekymringer har vart over tid
 - Barnehage, skole, andre har ofte meldt flere ganger
- Krevende samtaler - urolige barn – vaksomme barn
 - Tilleggsvansker (ADHD, Tourettes, språkvansker, kognitive utfordringer...)
 - Tilknytningsrelaterte vansker
 - Uoversiktlige familieforhold
 - Foreldre med utfordringer i sin historie
 - Strever sosialt
 - Mistanker om at barna selv er utsatt for overgrep og eller vold

Metodikken som brukes i barnesamtalen

Dialogisk samtalem metode (DCM – metoden)

Kari M Tøften Gamst,
Profesjonelle
barnesamtaler, 2017

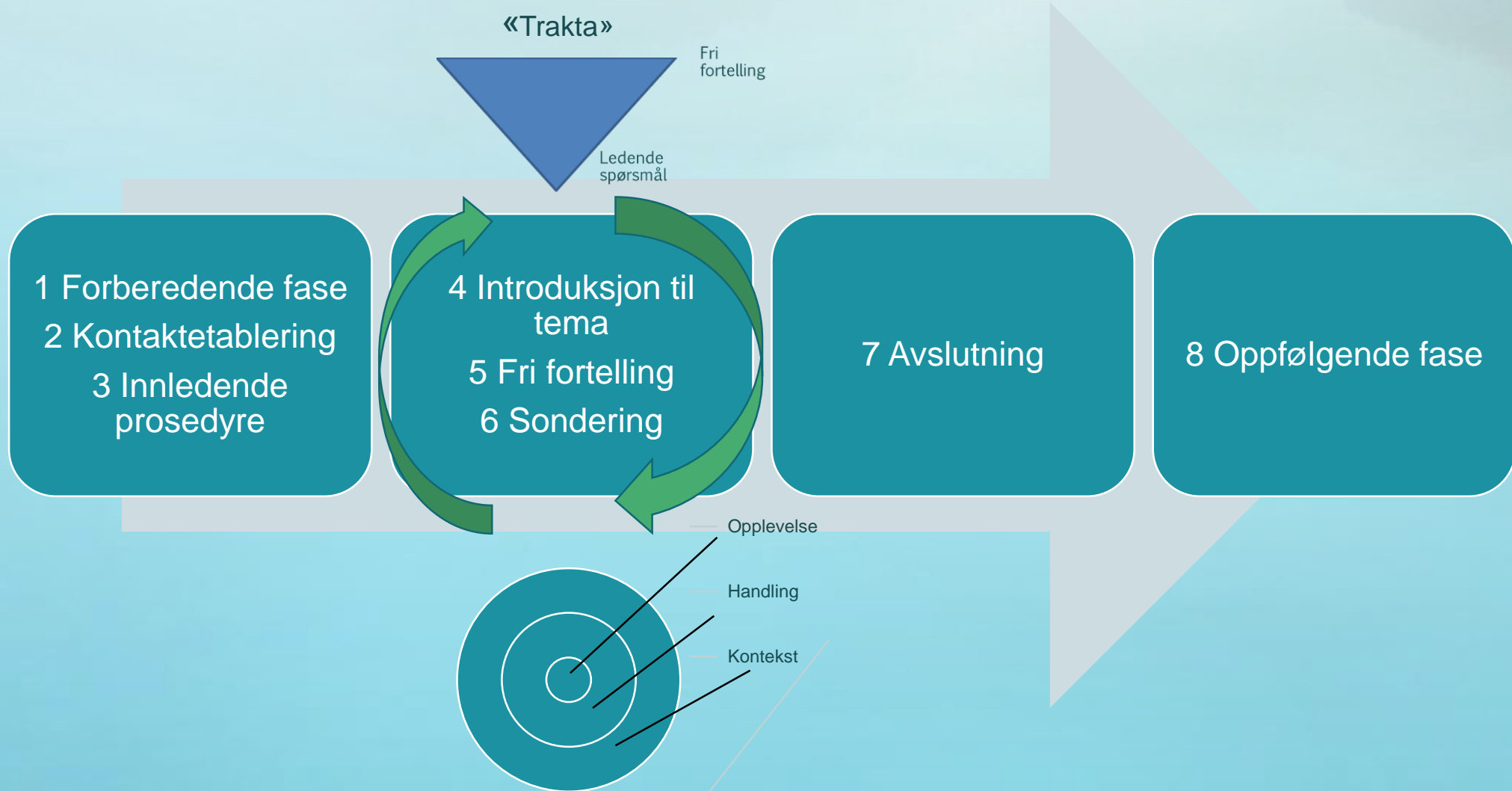
- I tråd med vitnepsykologiske retningslinjer
- Fremmer barnets frie fortelling gjennom minst mulig ledende spørsmål og mest mulig åpne spørsmål
- Gir utreder mulighet til å være fleksibel.
- Samtalen må tilpasses barnets individuelle behov

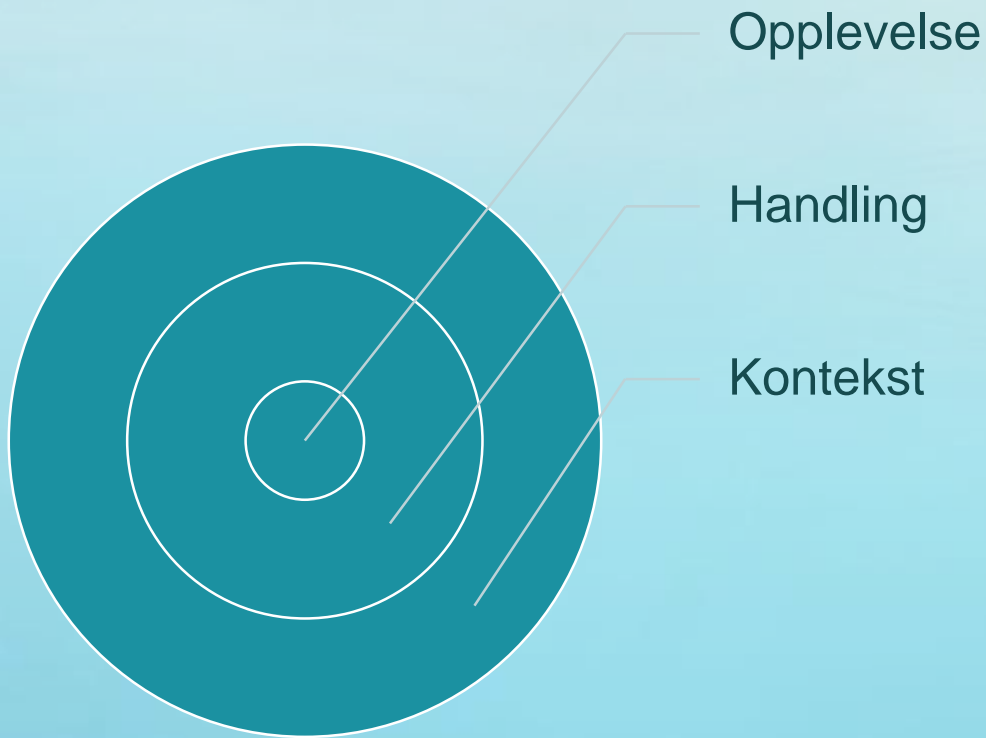
Dialogisk samtalemetode

- 8 faser

1. **Forberedende fase** (planlegging, forutsigbarhet, redusere stress)
2. **Kontaktetablering** (skape kontakt og klima for tillit, nøytrale tema, øve fri fortelling, danne seg et bilde av barnet)
3. **Innledende prosedyre** (oversikt over samtalen, presentere struktur, taushetsplikt, meldeplikt, oppfordre til å snakke sant)
4. **Introduksjon til tema (kontekstinnføring, fra det generelle til det spesielle, nøkkelspørsmål, barnet som betydningsfull informant)**
5. **Fri fortelling (mest mulig fri fortelling, aktiv lytting, bekrefte, gjenta, metakommunikasjon, nåtidsform...)**
6. **Sonderende fase (nødvendig informasjon, innføre tema barnet ikke har fortalt om, utdyping, utforske, bekrefte, oppsummere...)**
7. **Avslutning** (avslutte på en positiv og ivaretagende måte, eventuelt forberede til neste samtale)
8. **Oppfølging** (risikovurdering, ivaretagelse, oppfølging)

Etter kontaktetablering veksles det mellom introduksjon til tema, fri fortelling og sonderende fase. En forsøker å fange opp nye deler av tema, nye tema og nye frie fortellinger.

Sondering innen handling:

V – Fortell meg hva som skjer når pappa drikker...

B – Han sitter i stolen hele kvelden og drikker øl. Han snakker høyt og roper at han vil ha mat

V – Han snakker høyt og vil ha mat...

B – Ja, og jeg må lage mat til han. Slev om det er sent på kvelden og jeg egentlig skal sove

V- Hmm, du må lage mat. Fortell meg hva som skjer når du lager mat...

Sondering innen kontekst

V – Du fortalte meg at du måtte hjelpe pappa med å legge seg når han er full... Hvem er hjemme når dette skjer

B – Mamma og broren min

V – Når du legger pappa, hvor er mamma og broren din da

B – De sover

V - De sover....

B – Jeg gjør det heller enn å vekke mamma..... Hun trenger å sove....
Broren min er så liten så han kan ikke lage mat...

Sondering innen opplevelse

V – Hvordan er det for deg når pappa roper på deg når du ligger i sengen din...

B – Det er jo ikke noe gøy, men jeg får dårlig samvittighet hvis jeg ikke gjør som han sier....

V – Du får dårlig samvittighet hvis du ikke gjør det... Hvordan er det for deg?

B – Det er en dårlig følelse... får liksom vondt i magen. Selv om han gjør dumme ting... så går det greit..

Introdusere nytt tema «nøkler» eller tema barnet ikke har nevnt (fase 4)

V – Du fortalte at pappa dytta
mamma når han var sint. Hva
skjer?

B – Han skriker til mamma fordi hun
ikke vil høre på han og da datt
mamma i gulvet

V – Hvordan skjedde det

B – Pappa dytter hardt så mamma
falt. Jeg tror hun slo hodet sitt på
kanten...

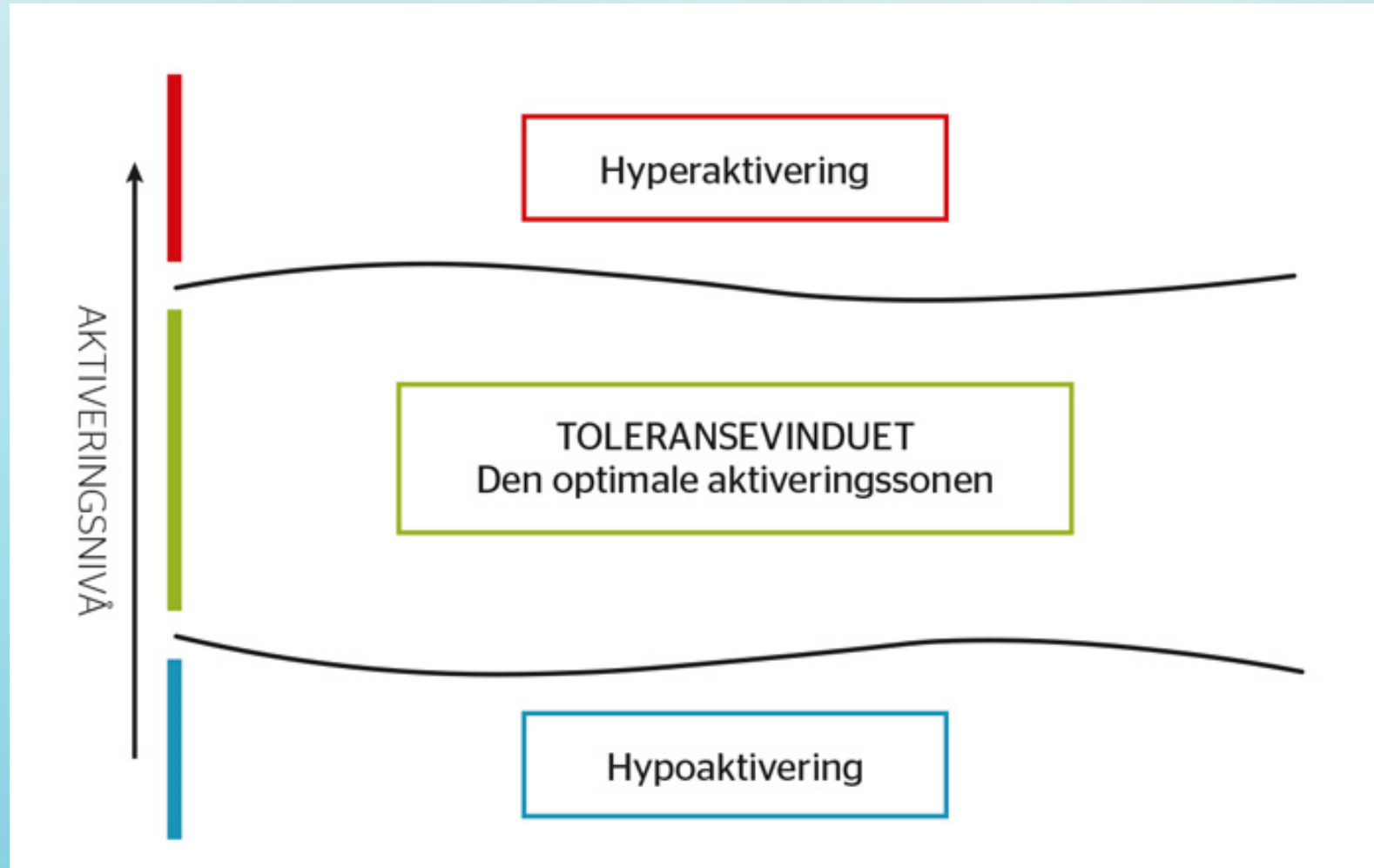
«Trakta»

Fri
fortelling

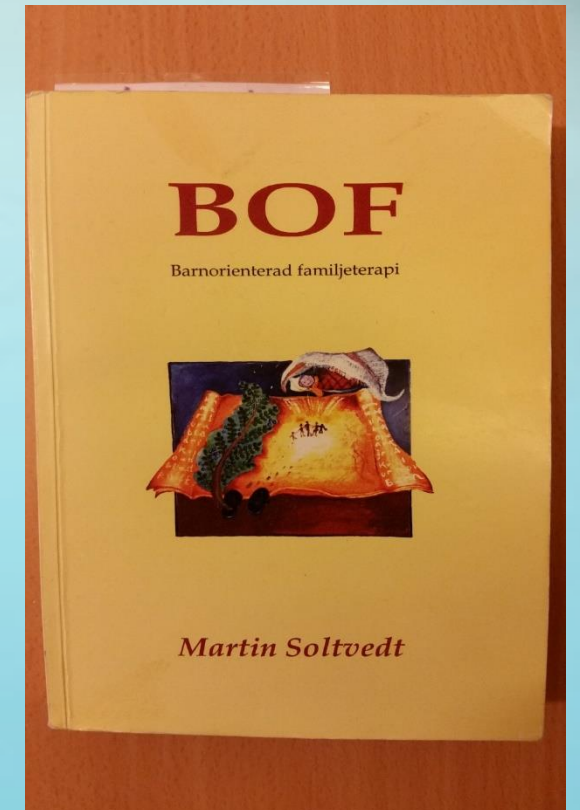
Ledende
spørsmål

Viktigst: Etablere en god relasjonen til barnet
(trygg nok til å kunne fortelle)

DCM passer for de som evner verbal formidling. Hva med de som ikke er gode på verbal formidling?

- Lekesamtalen
 - Hentet Barneorientert familieterapi – BOF

Lekesamtalen

En måte å benytte leken til å formidle historier om en selv

- Metoden muliggjør kommunikasjon for små barn og mennesker som har vansker med å uttrykke seg verbalt (kan brukes for alle aldersgrupper)
- Metoden brukes når vi skal få et bilde av eller informasjon om hvordan barn oppfatter sin situasjon eller en konkret opplevd hendelse.
- Ved hjelp av tape / tegning og objekter gis barnet / klienten mulighet til å vise det som skjedde på en for barnet konkret og eksternerende måte
- Ved å komplimentere den verbale framstillingen med en visuell beskrivelse, har en god mulighet til å få fram den konkrete hendelsen slik barnet / klient oppfattet den.

Hvilken nytte har utredningene vi gjør?

- Bistår barnevernet med å få belyst ofte svært komplekse saker der SSA er en del av problematikken
- Ivareta barnas sikkerhet (utredning og beskyttelse)
- Gi anbefalinger til videre oppfølging / hjelpetiltak i
- Anbefale / støtte barnevernet med å melde saker til politiet, der det fremkommer mistanke om straffbare handlinger.

Kanskje viktigst:

- Vi snakker direkte med barnet / ungdommen. De blir gitt muligheten til å fortelle sin versjon.

Tips

- <http://www.abup.no/tverretatlig-utredningsteam/>
- https://www.bufdir.no/Global/Barnevernsinstitusjoner/Bilder_region_sor/Agder%20barn/Bufetat_S%C3%B8r_Agder_utredningsteamet_15x15_brosjyre_TRYKK.pdf
- Se min kjole. Oda i dommeravhør (DVD og manual)
- Kari M Tøften Gamst, Profesjonelle barnesamtaler, 2017
- Siri Søftestad, Grunnbok i arbeid med seksuelle overgrep mot barn, 2018

